Проект!

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Д О К Л А Д

от Атанас Зафиров - заместник министър-председател

ОТНОСНО: *Проект на Постановление на Министерския съвет за одобряване на Тарифа за държавните такси, които се събират от Държавна агенция „Архиви" и за определяне Цени на услугите, предоставяни от Държавна агенция „Архиви" по Закона за Националния архивен фонд*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация (УПМСНА) предлагам на Вашето внимание проект на Постановление за одобряване на нова Тарифа за държавните такси, които се събират от Държавна агенция „Архиви", и за определяне на нови Цени на услугите, предоставяни от Държавна агенция „Архиви" по Закона за Националния архивен фонд.

Проектът на Тарифа за държавните такси и Цени на услугите е изработен от Държавна агенция „Архиви" (ДА „Архиви") и представен на Вашето внимание на основание чл. 28, ал. 2, т. 1 и т. 2 от Закона за Националния архивен фонд (ЗНАФ). Съгласно цитирания член от ЗНАФ в бюджета на ДА „Архиви" постъпват приходи от: държавни такси за приемане на заявления по образец, заверки на архивни документи и

издаване на удостоверения, като размерите на държавните такси се определят с тарифа, одобрена от Министерския съвет, както и от други услуги, произтичащи от дейността на ДА „Архиви”, по цени, определени с акт на Министерския съвет.

Проектът на акт е съобразен с указателно писмо изх. № 02.04-346/06.08.2024 г. на Министерския съвет, съгласно което когато се предлага проект на акт, съдържащ въвеждане, изменение или допълнение на такси за административни услуги, в доклада или като допълнение към същия е необходимо да са представени доказателства, обосноваващи размера им съгласно изискванията на чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност и издадената въз основа на същия Методика за разходоориентирания размер на таксите. С оглед на това, ДА „Архиви” подготви анализ, който стъпва на Методиката за разходоориентирания размер на таксите, в сила от 01.01.2013 г., приета с ПМС №1/05.01.2012 г., обн. в ДВ. бр.4 от 13.01.2012 г. В съответствие с нея при калкулиране на разходоориентирания размер на услугите/държавните такси, събирани от ДА „Архиви”, бяха направени разчети за преките разходи, свързани с осъществяването на дадената услуга/събирането на такса, с разходни компоненти, изчислени на годишна основа, вкл. брой услуги на годишна основа, и при осредняване за структурните звена, които осъществяват услуги и събират държавни такси. Не са направени разчети за непреки разходи, относими към остойностяваната услуга/ такса, като напр. разходи за обучение и повишаване квалификацията на служителите, тъй като те имат незначително влияние върху формирането на общия размер. Също така, при направените разчети за разходоориентиран размер на услугите, които са нови за ДА „Архиви” – напр. предоставяните от дирекция „Дигитализация, реставрация, консервация и микрофилмиране”, са следвани относимите разходни компоненти. При определянето на финалния размер на предложенията за цени на услугите/ държавните такси са взети предвид практики на сродни институции. За калкулиране на размера на съответната услуга/такса е използвана дадената в Методиката формула относно преките разходи.

Проектът на акт е резултат от продължителна експертна работа на служителите на агенцията и се основава на разходоориентирания принцип при определяне на размера на държавните такси и цените на услугите, както и на съпоставителен анализ на цените на

услугите в сходни публични архиви в Република България и в по-голямата част от държавите в Европейския съюз. Необходимо е и уточнението, че при формиране на стойностите на държавните такси и цените на услугите е взето под внимание обстоятелството, че по-голямата част от цените на услугите не са осъвременявани от 2007 г., а Тарифата за таксите и друга част от цените на услугите не са променяни от 2015 г., поради което е констатирано нарастването на цените на съответните разходни компоненти. Отчетен е темпът на нарастване на стойността на следните показатели в тяхната взаимовръзка: разходи за опазване и съхранение на архивните документи, възнаграждения и осигурителни плащания на служителите, разходи за външни услуги и консумативи, пряко свързани с осъществяването на отделни дейности. Водещ принцип при формиране на новите размери е покриването на разходите, като са съобразени с потребностите на потребителите на архивна информация – физически и юридически лица, практики на сродни институции (които доформират финалния размер), както и възможността за заплащане на дължимите суми за най-често заявяваните услуги и от лица с ниски доходи.

В Тарифата за таксите, които се събират от ДА „Архиви", съгласно чл. 28, ал. 2, т. 1 от ЗНАФ, се предвижда допълнение с цел прецизиране в наименованието на услугата от „приемане на заявление по образец" на „приемане на заявление по образец за извършване на услуга", в синхрон с разпоредбите на Закона за държавните такси. Актуализирана е цената за заверка на архивен документ за първа и за всяка следваща страница, обвързано с темпа на нарастване на гореизложените икономически показатели. Предложено е дължимите суми за държавни такси да се заплащат от заявителя, независимо дали резултатът е положителен или отрицателен, поради това че разходът на време и средства са еднакви по обем, за което е създадена и нова забележка към Тарифата за таксите.

При актуализацията на Цените на услугите, предоставяни от ДА „Архиви", са взети предвид специфичните услуги, голяма част от които се извършват в системата на държавните архиви през продължителен период от време (повече от 20 години) и осигуряват значителна част от приходите на агенцията. Друга част от посочените услуги са синхронизирани с ценоразписите на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий" и на Научния архив на Българската академия на науките, които обаче следва да се подчертае, също не са актуализирани в последните пет години. Предложенията са

съобразени и с натрупаната до сега практика и приложението на новите технологии. Това мотивира предложението за отмяна на действащите към момента и определянето на нови цени на услугите, предоставяни от ДА „Архиви”, съгласно чл. 28, ал. 2, т. 2 от ЗНАФ, както следва:

В Раздел I „Издаване на читателска карта” се предлага прецизиране на наименованието на услугата на „Издаване на читателска карта за използване на архивни документи в читалня” и актуализация на цената, съответно за един и шест месеца, за една година, както и за преиздаване при загуба или повреда. Мотивите са свързани с повишаването на икономическите показатели и са обосновани от обстоятелството, че с издаването на читателска карта потребителят придобива правото за използване на архивни документи по една или повече теми във всички държавни архиви – структурни звена на ДА „Архиви” и се освобождава от заплащане на държавна такса за заявление за използване на документи в читалня.

Наименованието на Раздел II „Възпроизвеждане на архивни материали” е прецизирано на „Право на възпроизвеждане на архивни документи”, като в него се обединяват, редактират, отпадат позиции и се актуализират стойностите. Въведена е и нова позиция за правото на възпроизвеждане на цифрови копия на архивни документи за документални, телевизионни, видеопродукции, реклами, презентации и др. Промяната цели опазване на оригиналните документи. Създадена е нова забележка към Раздел II, с която се уточнява, че е уникални и особено ценни документи се предоставят единствено като цифрови копия.

Услугите в Раздел III „Експертиза на ценността, техническа обработка на документите и организация на дейността на архиви на физически и юридически лица” са предвидени за прилагане към фондообразуватели на държавните архиви по Списък № 2 (политически партии, неправителствени организации, търговски дружества, фондации, съюзи и др.), които по закон нямат задължение да предават документи на държавно съхранение.

Предложените изменения и актуализация на цените в Раздел IV „Издирване на архивни документи по заявка на потребители и изготвяне на писмен отговор” са свързани с внедряването на Информационната система на държавните архиви (ИСДА) и въвеждането в нея на научно-справочния апарат по съдържанието на документите. Търсенето в

системата е автоматизирано, което мотивира предложението за премахване на някои услуги, съответно и тяхното заплащане.

Промяната в Раздел V „Реставрация и консервация на архивни документи” е в наименованието – „Реставрация и консервация на документи”, като се заличава думата „архивни”, предвид обстоятелството, че ДА „Архиви” извършва реставрация и консервация не само на архивни документи. Актуализирани са и цените на услугите. Отпада предоставяната досега услуга „Микрофилмиране на документи“, поради слабо търсене и нерентабилност на съотношението между цена, труд и техника.

В Раздел VI „Предоставяне за ползване на:” са прецизирани, актуализирани и редактирани позиции. Предложените текстове са съобразени с практиката, потребностите на потребителите, опазването на имуществото и времетраенето за изпълнение на услугите, както и с новите възможности следствие на извършени подобрения в сгради на ДА „Архиви”. Отпада позицията за предоставяне на изложбен инвентар извън изложбените зали на агенцията, поради липсата на такъв в някои държавни архиви и с оглед опазването му, където е наличен, съответно и забележките, относими към нея. Предложени са две нови забележки, като с едната се уточнява, че цените за „предоставяне за ползване на архивохранилищна площ за съхранение на документи” се изчисляват на линеен метър при предоставяне на стелажи или на кв.м. при предоставяне на архивохранилищна площ, а втората, че предоставянето на площ и оборудване за изложби, както и на площ за конференции, срещи и др., се осъществява за работни дни.

Мотивите за промени в Раздел VI „Репрографски услуги” са следствие на отпаднали услуги и необходимостта от замяната им с нови, прецизиране на позиции и текстове, съответно и актуализация на цените. Предлага се цената за принтеркопие от дигитален образ и микрофилм/микрофиш да е изравнена с цената на ксерокопие от оригинален документ.

Поради засилен интерес от физически и юридически лица се предлага регламентиране и остойностяване на нова услуга: „Заснемане на архивна сграда, вътрешен интериор и панорамни снимки”.

За опазването и улесняването на достъпа до съхраняваните в държавните архиви аудиовизуални документи, които не са в цифров формат, в изпълнение на проект

„Разработка и внедряване на система за е-архивиране” (договор № BG05SFOP001-1.015-0001-C01/10.02.2021 г. по Оперативна програма „Добро управление“), в ДА „Архиви” беше оборудвано Студио с необходимата за тяхната цифровизация специализирана техника. Това позволява цифровизация на аудиовизуалните архивни документи и предоставянето им за ползване, както и изготвянето на техни копия. Настъпилата съществена промяна поражда необходимост от регламентиране и остойностяване на три нови услуги: изготвяне на дигитално копие (8 Mbps, h.264, AAC аудио) от архивен аудио документ; изготвяне на дигитално копие (стандартна резолюция 720×576) от архивен видео документ, изготвяне на дигитално копие (Full HD резолюция 1920×1080) от архивен видео документ.

В графа „Забележка” се предлагат редакции и допълнения в отстъпките от Цените на услугите по Раздел I и Раздел VII. Забележките се обособяват в пет позиции. В т. I.1 и т. I.3 за учениците и за хората с трайни увреждания освен досегашните намаления на цените по Раздел VII, се предвижда и право на безплатна читателска карта. В т. I.2 е допълнено, че правото на отстъпка не се ползва когато лицата представляват институция (организация) и/или работят по проекти с външно финансиране. Предложени са и две нови точки: т. I.5 – за удостоените с отличителен знак (грамота) „читател на годината” и „дарител на годината” – безплатна читателска карта за една календарна година; т. I.7 – за държавни и общински институции – фондообразуватели на държавните архиви, политически партии, юридически лица с нестопанска цел (неправителствени организации, фондации, съюзи и др.) и търговски дружества, които по закон нямат задължение да предават документи на държавно съхранение – безплатни копия на предадените от тях документи за постоянно съхранение. Във втората позиция се уточнява, че придобитите копия и заплатеното право за възпроизвеждане се използват само за посочената в заявлението цел. В третата и четвъртата позиции се посочва, че придобитите копия не се предоставят на трети лица, а публичното им разпространение се извършва само след писмено разрешение от архива, който съхранява документите. В последната пета позиция се уточнява, че дължимите суми за услуги се заплащат от заявителя, независимо дали резултатът от извършената дейност е положителен или отрицателен.

В пряка връзка с гореизложените предложения, както и за устойчивото и ефективно прилагане на държавната политика за таксите и за извършване на регулирани от държавата

дейности, се предлага отмяна на действащата и одобрение на нова Тарифа за таксите, които се събират от ДА „Архиви” съгласно чл. 28, ал. 2, т. 1 от ЗНАФ, както и отмяна на действащите и определяне на нови Цени на услугите, предоставяни от ДА „Архиви”, съгласно чл. 28, ал. 2, т. 2 от ЗНАФ. Тяхното адаптиране с икономическата реалност гарантира интересите на държавата като собственик и пазител на документите от НАФ и подпомага функционирането на органите на власт и управление на централно и местно ниво.

С проекта на Постановление на Министерския съвет не се въвеждат норми на европейското законодателство, поради което не се налага изготвянето на справка за съответствие с европейското право по чл. 35, ал. 2, т. 5 от УПМСНА.

По проекта на акт е извършена частична предварителна оценка на въздействието.

Предложеният проект на акт води до въздействие върху държавния бюджет, поради което е приложена финансова обосновка по Приложение № 2.1 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „а“ от УПМСНА.

Документите относно проекта на Постановление на Министерския съвет са съгласувани по реда на чл. 32 от УПМСНА, като получените бележки и предложения са обсъдени и отразени в приложената справка.

В съответствие с чл. 26 от Закона за нормативните актове, проектът на Тарифа за държавните такси и Цени на услугите, заедно с доклада и предварителната оценка на въздействието, е публикуван за обществено обсъждане на административната интернет страница на ДА „Архиви”, както и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет за срок от 30 дни. Справката за отразените становища е публикувана на Портала за обществени консултации.

Предложеният проект на акт не е в изпълнение на Програмата за управление на Република България.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 1 и ал. 2 от УПМСНА, предлагам Министерският съвет да разгледа и приеме предложения Проект на Постановление на Министерския съвет за одобряване на Тарифа за държавните такси, които се събират от Държавна агенция „Архиви" и за определяне Цени на услугите, предоставяни от Държавна агенция „Архиви" по Закона за Националния архивен фонд.

Приложения:

1. Доклад от председателя на ДА „Архиви" до Атанас Зафиров – заместник министър-председател;
2. Проект на Тарифа за държавните такси, които се събират от Държавна агенция „Архиви" и Цени на услугите, предоставяни от Държавна агенция „Архиви" по Закона за Националния архивен фонд;
3. Проект на Постановление на Министерския съвет за одобряване на Тарифа за държавните такси, които се събират от Държавна агенция „Архиви" и за определяне Цени на услугите, предоставяни от Държавна агенция „Архиви" по Закона за Националния архивен фонд;
4. Одобрена от министъра на финансите финансова обосновка по Приложение № 2.1 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „а" от УПМСНА;
5. Проект на съобщение за средствата за масово осведомяване;
6. Справка за отразяване на становищата, получени при обществената консултация в Портала за обществени консултации;
7. Справка за отразяване на становищата, получени при съгласуването по чл. 32 от УПМСНА;
8. Становища, постъпили от съгласувателната процедура;
9. Частична предварителна оценка на въздействието на проект на Тарифа за държавните такси, които се събират от Държавна агенция „Архиви" и Цени на

услугите, предоставяни от Държавна агенция „Архиви” по Закона за Националния архивен фонд;

10. Становище от дирекция „Модернизация на администрацията” при МС от съгласуването на извършената оценка на въздействието.

С уважение,

АТАНАС ЗАФИРОВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ